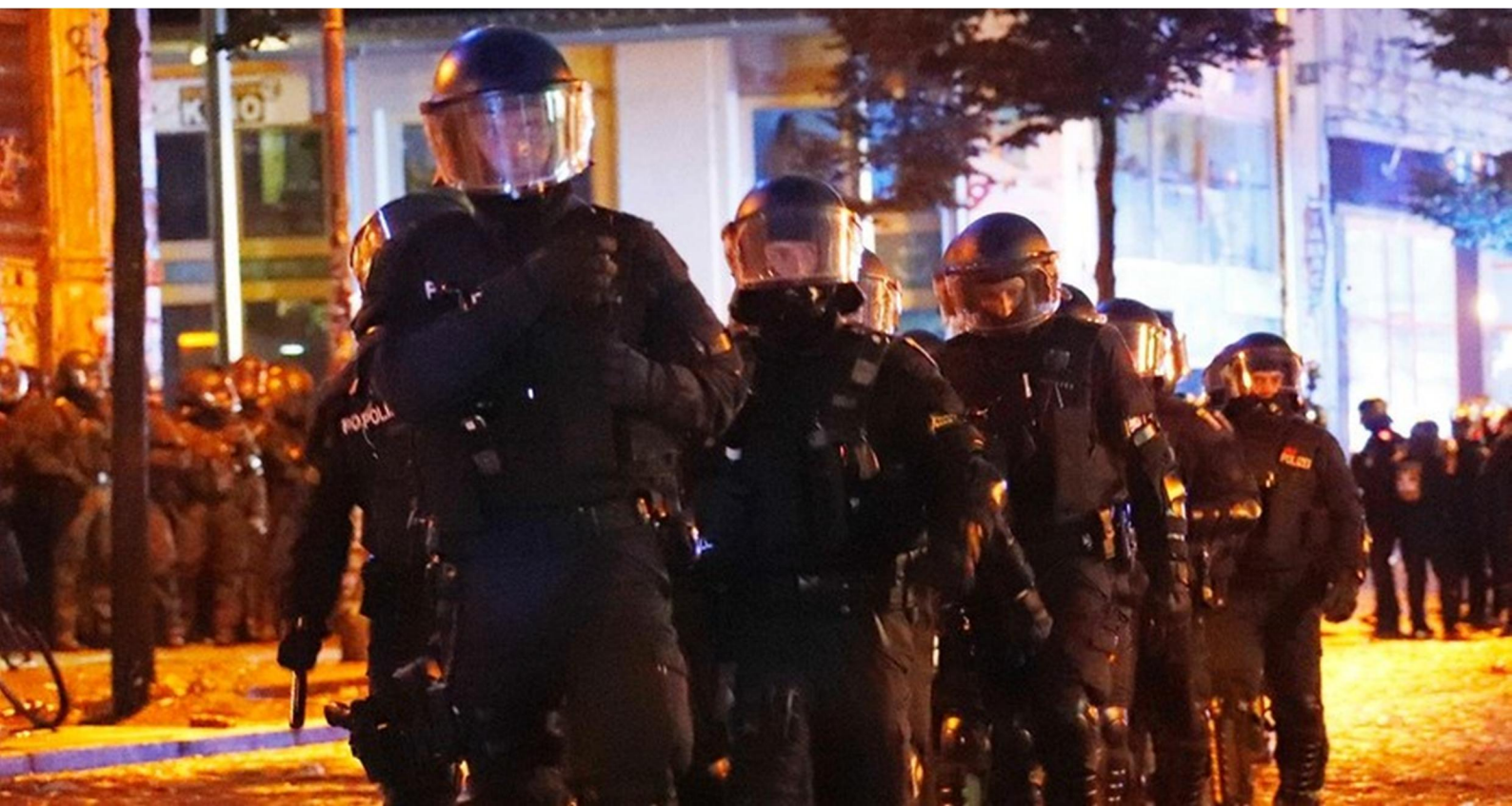

QUADERN INFORMATIU

La identificació i l'escorcoll

+ Consell pràctics

Alerta Solidària

Comissió de Formació

Alerta Solidària

Setembre 2017

Alerta Solidària és l'organització antirepressiva
de l'Esquerra Independentista dels Països Catalans

alerta.cat

@alertasolidaria

alerta@alerta.cat

Qualsevol part d'aquesta publicació o la seva globalitat, incloent-hi el disseny general i la coberta, pot ser copiada, reproduïda, emmagatzemada i transmesa com sigui i per tots els mitjans necessaris, sense l'autorització prèvia de l'organització autora tot i que sempre és recomanable citar-la com a font.

Què és una identificació?

És el tràmit pel qual agents policials et poden requerir la documentació oficial a fi i efecte de comprovar la teva identitat i, de retruc, comprovar que no hi hagi cap notificació oficial pendent de ser-te transmesa o fins i tot que no hi hagi cap ordre de detenció contra tu. En tot cas, la normativa preveu que serà un tràmit senzill que no hagi de suposar la privació de llibertat (detenció) sinó el mínim temps i la mínima molèstia possible.

Tens l'obligació d'identificar-te al carrer?

La *Ley Orgánica de Protección de la Seguridad Ciudadana* faculta a la policia per requerir la identificació de les persones en l'exercici de les funcions d'indagació i prevenció, i sempre que fos necessari per l'exercici de les funcions de protecció de la seguretat ciutadana. Per tant, és necessària la existència d'una causa per efectuar-la, d'aquí que l'excusa que tendeixen a donar és que "és un acte o control rutinari" contradiu aquesta exigència.

En general, les causes habilitants per la identificació són que existeixin indicis de la comissió d'una infracció, ja sigui penal o administrativa, o que aquesta tingui per finalitat la prevenció de la comissió d'un delictes. També existeix la «identificació perimètrica» i que recull la identificació de desconeguts que estiguin en l'àrea física de la comissió d'un delictes que causi gran alarma social.

Pot la persona negar-se a la identificació?

La negativa a identificar-se a requeriment dels agents o al·legar dades falses o inexactes en el procés d'identificació constitueix una infracció administrativa de caràcter greu, sancionada amb una multa de 601 a 30.000 € per l'article 36.6 en concordança amb el 39.1.b) de la *Ley Orgánica de Protección de la Seguridad Ciudadana*.

És recomanable portar sempre el document d'identitat a sobre?

No hi ha una resposta universal per tots els casos, però, en cap cas, és recomanable la consigna de no dur-lo mai a mobilitacions, accions, entre d'altres. La decisió de no portar el document d'identitat ha de respondre a una reflexió col·lectiva i assumida per totes les persones que formaran part d'una acció, quan això tingui per finalitat enrederir al màxim la identificació de tots els membres.

En cas de no poder identificar a una persona, poden endur-se-la a comissaria?

Primer de tot, s'ha d'utilitzar qualsevol altre mitjà i, només quan "resulti necessari per a impedir la comissió d'un delictes, o amb l'objectiu de sancionar una infracció". És a dir, en cas que no portis amb tu el carnet d'identitat, poden tractar d'esbrinar les teves dades a través d'una comunicació. Per això, primer han d'esgotar altres possibilitats abans de portar a la persona a la comissaria. La privació temporal de llibertat que suposa ser conduït a comissaria, amb aquesta finalitat ha de ser l'última possibilitat per part de la policia, havent d'esgotar els altres mitjans. El Tribunal Constitucional ha assenyalat que "*la privació de llibertat amb la finalitat d'identificar només pot afectar a les persones no identificades, que raonadament i amb fonament, pot presumir-se que es troben en disposició de cometre un il·lícit penal o sobre aquelles persones que hagin incorregut ja en una infracció administrativa*" (STC 341/1993).

Aquesta situació no es pot dir que sigui una detenció preventiva, per tant, la policia només pot retenir una persona a la comissaria per a poder-la identificar el temps "necessari" per efectuar les comprovacions de les dades personals. Pel que, un cop efectuades totes les

diligències, s'ha d'exigir la posada immediata en llibertat de la persona, no podent superar la mateixa les sis hores de duració.

Es té dret a una explicació sobre el motiu del trasllat a comissaria per part de la policia?

Sí la persona afectada té dret a ser informada de les raons del requeriment per ser portada a comissaria, a saber a què aténir-se i, al finalitzar la mateixa, la policia ha d'entregar un volant en que es faci constar el motiu de la diligència, la seva durada i la identitat dels agents actuants.

Si et porten a comissaria per identificar-te, poden obligar-te a donar més dades de les que surten al DNI?

Aquest tipus d'identificació es duu a terme per mitjà d'una diligència consistent en un interrogatori que ha de girar exclusivament sobre les dades personals que figuren al document d'identitat. D'aquí que no, no es permet interrogar o preguntar sobre més dades de les que surtin al mateix document d'identitat. Per tant, no ens poden preguntar res personals ni polític.

Quins són els drets de la persona que és identificada?

En primer lloc, es imprescindible rebre, de forma clara, les raons del trasllat a comissaria, la situació en que es troba aquesta persona i els drets que li són propis. El Tribunal Constitucional considera que no és imprescindible l'assistència lletrada per tramitar la diligència d'investigació a comissaria. La raó és, doncs, que només pot ser interrogada sobre les seves dades personals que consten al document d'identitat. No obstant, pot demanar que vingui un advocat de confiança.

Així doncs la identificació no és una detenció? És una retenció?

La figura de la retenció no existeix oficialment. No té cap reconeixement i no comporta per tant cap privació de drets ni deures. Formalment, si ens ha aturat la policia, ha de ser per alguna diligència concreta i aquesta pot ser la identificació o també la detenció. I en tot cas, aquestes dues figures són diferents. I si bé a partir d'una identificació es pot donar pas a la detenció, hem d'entendre llavors que passem d'una situació concreta a una altra, i els nostres drets canvien.

Per a més informació sobre els nostres drets i com funciona una detenció consulteu el quadern informatiu que Alerta Solidària ha editat al respecte.

Què és un escorcoll?

És el procediment policial que persegueix la revisió d'una persona, i els seus efectes personals, així com la roba, bossa de mà, motxilla, etc. per esclarir si amaga elements probatoris de la comissió d'una infracció o d'un delictes així com per trobar altres elements considerats perillosos com ara armes. En ser un procediment que pot comportar una imputació o revestir de mitjà probatori s'ha d'ajustar al reglament i al que disposa la llei.

Com s'han d'efectuar els escorcolls? (Ley Orgánica de Protección de la Seguridad Ciudadana).

Ordinàriament, ha de fer-se després d'una detenció i amb totes les garanties. No obstant, en virtut de l'ara anomenada «lleï mordassa», amb idèntica previsió a l'anterior «lleï Corcuera», per "la prevenció de delictes d'especial gravetat o generadors d'alarma social" o el descobriment dels seus autors, els agents de policia poden establir controls a les vies, llocs o establiments públics, així com també poden procedir al registre dels vehicles o al «control superficial» dels efectes personals.

Aquestes comprovacions s'estableixen per a l'existència d'indisidències de l'eventual presència d'armes, explosius, substàncies perilloses o objectes que puguin suposar un risc greu per a les persones o que puguin ésser utilitzats per cometre un delictes o alterar la seguretat ciutadana.

Fins i tot, com a resultat d'un escorcoll, els agents poden decomissar els elements que considerin susceptibles d'ésser utilitzats per les citades finalitats. En cap cas, es poden ocupar preventivament objectes que no tenen la idoneïtat de ser utilitzats per a «accions il·legals». Podem notar el caràcter restrictiu amb que s'interpreta aquesta norma. És important destacar que es tracta d'un «control superficial» el qual, en qualsevol cas, s'ha de realitzar respectant la dignitat de la persona i la seva reputació. Per això, una persona pot negar-se a ser escorcollada al mig del carrer, aquesta s'ha de dur a terme per agents del mateix gènere que la persona objecte de l'escorcoll i, en cas que s'hagin de descobrir parts del cos normalment cobertes per la roba, s'haurà de practicar en lloc reservat i fora de la vista de tercers.

En tot cas, no convé oblidar que tota detenció, control d'identitat, escorcoll, etc. només està justificat quan responguin a les diligències relatives a la investigació d'un delictes concret i existeixin sospites sobre la participació de la persona en la comissió del delictes. No estan legitimats els registres rutinaris i indiscriminats. Els agents estan obligats a informar, de forma immediata i comprensible, respecte els motius pels quals la persona és sotmesa a l'escorcoll.

En cas d'intervenció de material sempre hem de demanar una còpia de l'acta, on ha de constar tot el material decomissat. Si es tracta de cartells o material similar només es poden endur una còpia de cada model. Tot i que a la pràctica se n'emporten tots els que duem a sobre així com cubells, escombres, cordes, escales, etc. La intervenció del material hauria de quedar limitada a allò que pugui considerar-se delictiu o prohibit.

Així, si el motiu del decomís és de cartells perquè estem encartellant, el procediment que s'obrirà contra nosaltres és un sancionador per la via administrativa, el que denominem una multa. En aquest cas, els cartells sostrets pels agents són la prova de la comissió de la infracció i per tant, amb un de sol seria suficient per a completar les seves diligències. Pel contrari, si el que estem encartellant és propagada d'un referèndum prohibit fins l'absurd en que s'ha ordenat als cossos policials la incautació de tot allò que en faci referència, la sostracció del conjunt dels cartells comptaria amb l'empara legal suficient. En aquest darrer cas, el cartell no seria la prova de la infracció sinó constituïria la pròpia infracció en sí mateix. Igualment ho serien cartells que pel seu contingut atemptessin contra la imatge o dignitat d'una persona. No seríem a les portes d'un procediment sancionador per la via administrativa sinó probablement davant l'inici de diligències penals.

Sigui com sigui, cal fer constar tot el material decomissat en l'acta policial. I en cas que els agents actuants en l'escorcoll al·leguin no disposar dels fulls d'actes a on fer constar el material decomissat, caldrà prendre nota del número d'identificació policial a fi de presentar una queixa i, si es cau, una denúncia.

Consells pràctics

No vagis mai sol o sola, ni a les manifestacions, ni a encartellar. Prepara una cita de seguretat o una trucada amb els i les companys posterior a l'acció per corroborar que tot ha anat bé.

No portis mai a sobre o en el cotxe documents polítics (actes de reunions, informes...), agendas, adreces, claus de locals, si no és estrictament necessari. En cas de posseir documentació compromesa (adreces, agendas, cartes, documents...) cal amagar-ho o destruir-ho periòdicament. I sobretot, evitar perdre-la o deixar-la descuidada.

Les substàncies estupefaents i les psicotròpiques no són bon companys de lluita, però en cas de consumir-ne, no les portis a sobre quan vagis a manifestacions, encartellades, etc.

Si vesteixes amb discreció, serà més difícil que et puguin identificar i/o detenir després d'una acció o d'una manifestació. No té cap sentit que et posis un mocador al cap o una careta si abans o després poden identificar-te amb la mateixa roba, a partir de fotografies i/o vídeos.

L'única manera d'evitar certes vigilàncies és aconseguir ser el màxim de no sospitós als ulls de l'ocupant. El posat de «lluitador», l'exhibicionisme i la indumentària són, de vegades, identificadors com a mínim prescindibles.

Sigues molt observador/a amb tot el que t'envolta, intenta detectar agents de paisà, videocàmeres (als balcons, a finestres...).

Vigila els seguiments en transports públics o aparca el cotxe a una distància prudencial. Si descobreixes seguiments al transport públic baixa sobtadament a la següent parada o fes canvis de sentit.

Vés amb compte amb els provocadors i amb els infiltrats. No et deixis portar per consignes combatives ni facis accions de les quals no en coneguis l'origen ni la gent que les fa.

Cal seguir les indicacions de la gent que organitza la manifestació i mai anar per lliure.

Així que aparegui la policia no cal córrer, s'ha d'aguantar el màxim possible i mantenir la tranquil·litat en tot moment. També és important saber el recorregut abans de sortir.

En cas d'identificació has de mantenir la calma i normalitat. Una actitud burlesca o la simple negació pot comportar que t'acusin de resistència a l'autoritat.

No existeix la retenció, només la identificació o la detenció. En cas que et comuniquin que estàs «retingut» prova de comunicar la teva situació als i les companys/es, no poden privar-te de l'ús dels dispositius mòbils en aquestes situacions.

Si pateixes alguna irregularitat durant la identificació o se t'aplica la figura de la retenció, tracta d'identificar als agents actuants, per tal de poder interposar la conseqüent denúncia.

